

Nervorum
parii examē.

xeris. ita nanque unus tibi apparebit uermis, illis quàm similis, qui ueris tempore ē salicibus decidere solent; aut bombicibus priusquam se folliculo includant: & adhuc multo magis quum iam aliquandiu inclusi fuerint, folliculum tamen non dum corrodere. At si uniuersas illas medias reuolutiones simul non abstuleris, & duntaxat extrema excueris, duos poteris com-
monstrare uermiformes cerebelli processus, unum quidem priorē, posteriorem uerò alterum. Porro non solum excutis ad hunc modum uermiformibus processibus, ipsorum imago exami-
nanda uenit, uerum etiam quando cerebellum à dorsalis medullae initio auellitur, ipsorum usum
praeipuo studio expendere conduxerit. Inspecit itaq; cerebelli partibus, nervorum paria inuesti-
gabuntur. quod ut fiat ocyus, manu inter cerebrū & frons os inserta, cerebrū sensim attolletur,
ut primum à plerisq; uocatum cerebri¹ mamillarē processum, & dein olfactus organo seruien-
tes uideas^m processum, qui ē suis sinibus stylo quopiam aut digito ueniunt euellendi, & una cum
cerebro sursum in posteriora flectendi: in quo opere caput non inutiliter in occiput¹ reclinabi-
tur. ita enim reuolutum eorum processuum ortum pulchre ostendet. Atque hic pariter in con-
spectum uenient^o uisiorum nervorum principia, & eorumdem congressus, & sub illis^o peluis
cerebri pituitae expurgandae parata. Mox^o & arteriarum in durae membranae amplitudinem
ingressus occurret, quae partim in tenuem absumentur membranam, & partim in dextrum &
sinistrum cerebri uentriculos properant. Vt uerò exactam earum arteriarum seriem species, &
hic quoque tenuem membranam à cerebro diuelles, & uentriculorum terminos inibi in reuo-
lutiones, nō autem in olfactus organa uisorios uerū uerū finire, nihilq; minus quàm à uentricu-
lis in ea organa pituitam exerni, illisq; ad^o octauum capitis os deduci. Nunc uisorios nervos
à cerebro diuides, & totam ipsorum portionem in caluariae amplitudine tibi conspicuam, stu-
diose resecabis, ne nuper dictam peluim simul auferas. ea nanque hac administratione tota oc-
currit, pulchreq; cernitur, qui¹ meatus ex tertio uentriculo ad hanc pertinet, & qualiter illa in
glandem cesserit, quae durae membranae subijcitur, facileq; dilatato hic proprio durae membra-
nae^o foramine spectabitur. Cōduxerit tamen membranam inibi tantisper illasam seruire, dum
reliquos cerebri nervos examinaueris. Capite igitur in sinistru¹ latu¹ reclinato, & cerebri parte
quae adhuc reliqua est, in suum locum utcuque reposita, cerebrum postea in sinistru¹ latu¹
deorsumq; reflectes, & secundi paris originem contemplaberis, mox^o minorem tertij paris ra-
dicem, quae diuulsa cerebrum adhuc magis in sinistru¹ descedes, & mox^o tertij & quarti paris
exortum intueberis: insuper & quinti paris originē, quam similiter diuidere competit, ut ner-
uulum intuearis, qui iuxta quinti paris radicem principium obtinens^o temporalis musculo, &
in ore delitescit maxillamq; attollenti offertur. Sextum quoque par & septimum euadunt
conspicua, si uarijs ipsorum quibus ortum ducunt propaginibus animum adhibueris. Cate-
rum quum paria haec perquisis, ductus quoque uenarum modo ex durae membranae sinibus
in tenuem excurrentes obseruandi uenit, & nervorum exortibus in sinistru¹ uisum erit latere,
similiter adinuētis, quicquid dorsalis medullae, aut cerebri in capite reliquum est auferes, ut du-
ram membranam quae cerebri basi subiacet, adhuc integram uideas, & olfactus organorum si-
nus foraminibus peruios, & undique egredientes nervos intuearis: quibus inspecit, primi ac se-
cundi durae membranae sinuum originem, & in illos subeuntia uasa¹ examinaueris, acutiori cul-
telli mucrone ipsos aperiens. Ductus autē secundum durae membranae latera excurrentes, &
in ipsius iuxta frontem basi conspicui, uel citra aliam sectionem sunt obuij, ut uerò glandulam,
& quem dissectionis professores ementiuntur reticularem plexum uideas, animum adhibebis
durae membranae¹ foramini peluis infundibili¹ ue mediū excipienti, & adhuc peluis portionem
adnatam habenti, non negligens interim^o arteriam utrinque ad foraminis illius latera duram
membranam penetrantem. quae ubi obiter intuitus fueris, acutioris cultelli mucrone sectionē
ex illo foramine utrinque ad arteriarum usq; transitum duces, & labris sectionum distentis, glan-
dula sese offeret, arteriaq; ad ipsius latu¹ strata. Verum haec magis reddentur conspicuae, si ha-
mulis & acutioris cultelli mucrone, quàm poteris maxime duram membranam hic liberaueris,
aperueris ue, ac ab arteria duram penetrante membranam plumbeum stylum ad soporariam
usque arteriam in ceruice adhuc consistentem, impellas. Id nanq; in homine factu promptum est,
si modò tuis oculis Galeni nomine fidē derogare nolueris. Hic enim quàm pulchra de reticu-
lari plexu in hominibus cōmentū sint haecenus omnes, obseruabis: potissimum si ouillum aut
bubulum cerebrum hic quoq; sectioni adhibueris. Praeterea glandulam sua sede dimouens, ac
ut duritiem ipsius experiaris eandem cōprimens, perpendes quid Galeno in mentem uenerit,
quod per crassissimā ossis cuneum referentis sedem, quam spongiae modò peruiam esse scribit,
pituitam ad palatum colari censuerit, & non potius proprios hic pituitae & attracto per inspi-
rationem aëri ductus, foraminaq; non minima etiam indagauerit. Relicta modò interiori calua-
riae

Eorū quae in
durae membra-
nae basi sunt
examina.
Glandis pitui-
tam excipien-
tis, ipsiq; acci-
pientium arter-
iarum.

Oculi admini-
stratio.

riae sede oculum aggredi conuenit, ad cuius sectionem humanus, si recentius adhuc fuerit cada-
uer, suffecerit: alioqui enim bubulus quàm nasci poterit recentissimus, simul quoque operi
adhibebitur. Primum itaque^o palpebrarum, & deinde^o oculi musculos, quemadmodum in se-
cundo docuimus libro, inquires: in quo opere nervorum quoque & uenarum arteriarum que
per oculorum sedem ductuum habenda est ratio, secundi dico nervorum cerebri paris, & mi-
noris radices tertij paris. quorum ramulos facile adinuenies, si eos in pinguedine oculi muscu-
lis obducta perquisiueris, & praecipue si ossa referuare nolens integra, terra frontis os superio-
rem oculi constituens sedem, instar trianguli prius excueris, & deinde primum nervos illos, &
postea extracto oculo ipsius musculos indagaueris. alia enim oculus cum musculis illaso osse
esset eruen dus, acutiori cultro in oculi circuiu proximē ad os ductis sectionibus, usque ad ner-
ui uisiorij ē caluariae amplitudine qua cerebrum continetur egressum. Vt unque uerò oculum
euulseris, conduxerit semper^o adhærescentem membranam quàm licebit uicinissime ab osse
dirimere, imò etiam eius portionem qua internam palpebrarum efformat sedem, oculo appen-
sam seruire. ut interdum adhuc intactis oculi musculis, cultello acutiori ad^o iridem usque ab
oculo ac si cutem à corpore auferres, auellere, & deinde unde ortum duxit considerare possis.
Aliquādo uerò ipsam nō nisi ablatis oculi musculis aggredieris, perpendens semper hanc totā
anteriorē oculi sedem, praeter corneam tunicam seu pelluentem durā tunicę partem ample-
cti: illos uerò totam posteriorem, praeter portiunculam ab ingrediente^o uisorio nervo occupa-
tam. Caterum oculo & musculis & adhærescente membrana^o libero, uisorium contemplabe-
ris neruum, primum^o uenas arterias^o que secundum ipsum ex cerebro in duram usque tunicam
exporrectas: deinde portionem uisiorij nerui longa sectione diuides, & cultelli mucrone durae
cerebri membranae, & tenuis membranae^o portiones neruum inuestientes, & postmodum ner-
ui substantiam^o inquires, ut uelut trium praecipuarum oculi tunicarum initia ostendas, & dein
de uisorium neruum ab oculo^o diuidas, ut nihil praeter duram, ceu exactissima quæpiam sphae-
ra, appareat. Sphaeram hanc summis digitis sinistrae manus ita apprehendes, ut pollex quidem
pupillam, reliqui autem eam sedem in quam uisorius nervus implantatur comprehendant, dein
dextra manu acutiori nouacula sectionem quàm poteris longissimā in dura oculi tunica tran-
uerim duces, ut citra compressionem omnes oculi humores excidere possint. Hi enim hac du-
cta sectione, oculo^o que in dextram manum assumpto, in manus sinistrae uolam ita sunt demit-
tendi, ut crystallinus uitreo elastorem locum habeat: negocium enim confuderis, si uitreus su-
per crystallinum reuoluatur. Atque id ne fiat uitabis, si quum in uolam ex oculo humores pro-
labi sinis, oculum non admodum à uola eleuatum teneris, & posterior oculi pars, qua uiso-
rius nervus inseritur, uolam magis respexerit. Susceptis ad hunc modum humoribus, & repo-
sita illa oculi parte ex qua humores prolapsi sunt, manu leuiter modice^o ue inuertes, ut aqueus ē
uola sinistrae manus profluat, solusq; uitreus cum crystallino^o referuetur. Mox considerabis tu-
nicam palpebrarum pilis quàm simillimam, quae orbiculatim crystallino humori connata, an-
teriorē uitrei humoris sedem inuestit, integitq;. Tuniculam hanc cultelli mucrone à crystalli-
no humore primum diuelles, & deinde à uitreo subleuatam, supra chartam extendes. Crystalli-
num humorem digitis ex uitreo quàm minime compressum eximes: & uitreo in suum locum in
charta reposito, illasum crystallinum humorem scripturae alicui primum impones, & deinde
cultelli mucrone ipsius lateri modice indito, scripturae nunc altius, nunc demissius accommo-
dabis, quū omnia specilli instar longē quàm sint maiora reddat, consideraturus. Porro ipsius
tunicae, quam tenuissimae in cepis pelliculae modo tenuem ac pellucidam, sed duriorē esse di-
ximus, ex ipsius primum lateribus cultelli mucrone dirimere conuenit, & deinde unguibus ab
humore auulsam, in suum in charta locum reponere. Vt uerò crystallini humoris discas duri-
tiem, poteris illum inter digitos premendo confringere, & postmodum chartae adhibere.
Caterum ut tres adhuc reliquas contempleris tunicas, oculi partem ex qua humores decide-
runt, super sinistru¹ pollicem euertes: & ilico^o quae ex uisiorij nerui substantia dissoluitur, tuni-
ca sese offerret, aut extensa adhuc, aut ut plurimum solet, instar mucī collecta. quapropter stylo
rursus uenit extendenda, & quantam habeat amplitudinem, cuiusque coloris & substantiae sit
inquirendum. Deinde rursus erit colligenda, ac denique à suo^o principio ubi duntaxat firma-
tur abscisa, in chartam reponenda. Iam interna uuae tunica^o sedes undiquaque est conspicua,
in qua primum ipsius intueberis colores, deinde hamulo à dura ipsam diuellens, uenarum ex
dura in illam transitum, & nigricantem ipsius colorem perpendes. quum uerò ad^o iridem diuel-
lendo pertigeris, ipsius hic contemplaberis ad corneam firmissimum connexum, & pupillam:
cuiusq; calor is uuae sit, quā à cornea^o abscedit, atq; ē corneae regione consistit. Diuulsam hoc
modo uuae, & à suo exortu ubi firmissimē corneae durae^o ue committitur, disseciam, in chartam
li 4 repones,